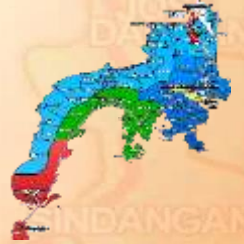

3

Zest for Progress
 Zeal of Partnership

Araling Panlipunan

Ikaapat na Markahan - Modyul 6

Paraan ng Pagpili ng Pinuno Ng Lalawigan/ Lungsod/ Munisipyo/ Barangay

Name of Learner: _____

Grade & Section: _____

Name of School: _____

Araling Panlipunan – Ikatlong Baitang
**Ikaapat na Markahan – Modyul 6: Paraan ng Pagpili ng Pinuno ng Lalawigan/
Lungsod/ Munisipyo/ Barangay**
Unang Edisyon, 2021

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anumang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat:	Lalaine L. Padilla
Editor:	Jasyl Jane S. Cadavedo
Tagasuri:	Jasyl Jane S. Cadavedo/ Vilma C. Velasco
Tagalapat:	Chithrill S. Maquiling
Tagapamahala:	Virgilio P. Batan -Schools Division Superintendent
	Lourma I. Poculan -Asst. Schools Division Superintendent
	Amelinda D. Montero -Chief Education Supervisor, CID
	Nur N. Hussien -Chief Education Supervisor, SGOD
	Ronillo S. Yarag -Education Program Supervisor, LRMS
	Leo Martinno O. Alejo -Project Development Officer II, LRMS
	Petrush G. Macute - PSDS
	Loela R. Bin-Eli - Principal, Gulayon Integrated School

Inilimbag sa Pilipinas ng

Department of Education – Region IX – Dipolog City Schools Division

Office Address: Purok Farmers, Olingan, Dipolog City

Telefax: (065) 212-6986

E-mail Address: dipolog.city@deped.gov.ph

Alamin

Ang modyul na ito ay dinisenyo at isinulat para sa iyong kaalaman. Layunin nitong matulungan kang malaman kung paano nga ba pinipili ang mga namumuno sa isang lalawigan/lungsod/munisipyo/barangay. Ang araling ito ay inayos ayon sa tamang pagkakasunod-sunod ng mga paksa na makikita sa aklat.

Pagkatapos mapag-aralan ang modyul na ito, inaasahang ikaw ay:

1. Nakatutukoy ng mga paraan sa pagpili ng mga namumuno sa lalawigan o lungsod at
2. Nakapagbibigay ng sariling saloobin sa mga paraan ng pamumuno sa inyong lugar.

Balikan

Sa nakaraang aralin, natukoy natin ang mga tungkulin at panangutan ng mga namumuno sa ating lalawigan. Sa pagkakaluklok ng mga pinuno ay may kaakibat na tungkulin at panangutan sa mga kasapi ng pamayanan, lalawigan at lungsod o munisipyo man ito.

Uulitin muna natin ang natutuhan natin sa nakaraang leksyon. Sagutin ang mga sumusunod na mga tanong.

Ano ang mga tungkulin at panangutan ng bawat namumuno sa lalawigan?

1. Gobernador/Alkalde- _____

2. Bise-Gobernador o Alcalde- _____

3. Sangguniang Panlalawigan/Sangguniang Panlungsod- _____

4. Barangay Kapitan at Kanyang Mga Opisyaes- _____

Ang mga Tungkulin at Pananagutan ng mga namumuno sa isang lugar ay nakasaad sa Local Government Code ng 1991. Ang lawak ng kapangyarihan, tungkulin at mga pribilehiyo ng mga opisyal sa lalawigan, lungsod o munisipyo.

**Aralin
56**

**Paraan ng Pagpili ng Pinuno ng
Lalawigan/ Lungsod/
Munisipyo/ Barangay**

Tuklasin

Paano pinipili ang mga namumuno sa lalawigan/lungsod/munisipyo?

Pagkakaroon ng ELEKSIYON. Bukod sa ito ay pista opisyal at walang pasok, marahil napag-isipan ninyo sa tuwina ang pagkakaroon ng eleksiyon. Ang ELEKSIYON ay ang paraan natin sa pagpili ng mga naglilingkod sa ating pamayanan, maging lalawigan o lungsod man ito.

Mga Paraan sa pagpili:

- Ang isang kasapi ay nais maglingkod sa kanyang kapwa sa pamayanan.

- ☐ Ang nais maglingkod ay maghahain ng kanyang certificate of candidacy sa Commission on Elections.

➤ Pagkakaroon ng pangangampanya.

Magkakaroon ng eleksiyon kung saan lahat nang nakarehistro ay pwedeng bumoto.

□ Bibilangin ang balota upang malaman king sino ang pinili ng mga kasapi ng pamayanan .

Ang nanalo sa bilangan ang siyang tatanghaling panalo at maari ng manungkulan. Ang panunungkulan ng tagapaglingkod ay naayon sa natalang bilang.

Suriin

Ayon sa batas, hindi lahat ay maaring tumakbo upang magpapili bilang tagapaglingkod. Narito ang kailangang taglayin upang makatakbo sa eleksiyon.

Kailangan ay isang Pilipino na nakapagparehistro upang bumoto. Nakatira nang mahigit pa sa 6 na buwan kung saan niya nais magpapili.

Dapat ay 21 na taong gulang pataas ang gusting kumandidato maliban nalang sa kakandidato ng sangguniang kabataan. Marunong magbasa at sumulat.

Pagyamanin

Isulat sa patlang ang T kung ang isinasaad ay Tama, at M kung ang isinasaad ay mali.

- ___ 1. Upang makatakbo sa eleksiyon, kailangan ay isang Pilipino na makapagparehistro upang bumoto.
- ___ 2. Pinipili ang mga namumuno sa lalawigan, lungsod, munisipyo o barangay sa pamamagitan ng isang ELEKSIYON.
- ___ 3. Lahat ay maaaring tumakbo upang magpapili bilang tagapaglingkod.
- ___ 4. Ang ELEKSIYON ay ang paraan natin sa pagpili ng mga naglingkod sa ating pamayanan, maging lalawigan o lungsod man ito.
- ___ 5. Ang nais maglingkod ay maghahain ng kanyang Certificate of Candidacy sa Commision on Elections.

Isaisip

Basahin ng mabuti ang ilang probisyon sa Republic Act NO. 7166 o Batas na nagsasaad para sa sabay-sabay (synchronized) na Halalang Nasyonal at Lokal.

Republic Act. No. 7166

Isinasaad sa batas na ito ang sumusunod:

Sabay-sabay na halalan sa nasyonal at local, isa (1) bawat tatlong (3) taon.

Ang termino ng mga halal na opisyal sa lalawigan ay tatlong (3) taon.

Ang mga posisyon na ihahalal sa lalawigan ay mga sumusunod; *gobernador, bise gobernador* at kasapi ng *Sangguniang Panlalawigan* (ang bilang nito ay depende sa bilang ng distrito).

Binigyan ng *pitompu't limang (75) araw para sa nominasyon* ng kandidato.

May apatnaput – limang (45) araw lamang ang inilaan para sa pangangampanya.

Ang bawat kandidato ay hindi lalagpas sa tatlong peso (P 3.00) ang gagastusin sa bawat botante.

Pinipili ang mga namumuno sa lalawigan sa pamamagitan ng isang halalan ng mga rehistradobg botante na may gulang labing walong taon (18) pataas.

Nakasulat sa opisyal na balota ang pangalan ng kandidato.Pagsulat sa balota ang paraan sa pagpili ng pinuno.

Tayahin

Sabihin ang inyong mga saloobin sa sitwasyong ito. Ipaliwanag ang sagot pagkatapos basahin at unawain.

Sitwasyon 1.

Si Ginoong Ignacio ay tatakbo para Sangguniang Panlalawigan. Nais niyang makapaglingkod sa kanyang lalawigan ngunit wala siyang sapat na perang pangtustos sa kanyang pangangampanya. Kaya't minabuti niyang lumapit sa gobernador ,binigyan niya ng malaking halaga si Ignacio upang ipamahagi sa mga botante kapalit ang pagsulat ng kanyang pangalan bilang gobernador sa balota. Naisip ni Ignacio na pagkakataon na niya ito upang makalikom ng pondo sa kanyang kampanya.

Anong probisyon ng batas ang nakikita sa sitwasyong ito?

Ano naman ang dapat gawin ni Ignacio? Bakit?

Susi sa Pagwawasto

Balikan

1. Gobernador/Alkalde-Siya ang pinakamataas na pinuno ng lalawigan/lungsod/ munisipyo na namumuno sa lahat ng proyekto,programa,serbisyo at Gawain sa nasabing mga lugar, namamahala sa paggamit ng pondo.

2. Bise-Gobernador/bise-alkalde- katuwang ng gobernador/alkalde sa pamamahala at pagpapatupad ng mga batas at alituntunin sa lalawigan o lungsod; Presiding Officer ng Sangguniang Panlalawigan/Panglungsod.

3. Sangguniang Panlalawigan/Panglungsod- Nagsasagawa ng batas, tumutulong sa pagpapatupad ng proyekto sa lugar na kanyang kinakailangan at kanyang mga Opisyal- Pinapatupad ang kapakanan ng mga kasapi ng barangay. Pinapatupad ang mga batas upang masiguro ang kaayusan sa buong barangay.

Pagyamanin

1. T
2. T
3. M
4. T
5. T

Ebalwayon

1. C
2. D
3. E
4. B
5. A

Tayahin

Depende sa paliwanag ng bata

Karagdagang Gawain:

(Depende sa sagot)

Sanggunian:

Curriculum Guide

Araling Panlipunan Unang Edisyon 2017-Araling Panlipunan Kagamitan ng Mag-aaral

Region IX: Zamboanga Peninsula Hymn – Our Eden Land

Here the trees and flowers bloom
Here the breezes gently Blow,
Here the birds sing Merrily,
The liberty forever Stays,

Gallant men And Ladies fair
Linger with love and care
Golden beams of sunrise and sunset
Are visions you'll never forget
Oh! That's Region IX

Cebuanos, Ilocanos, Subanon, Boholanos, Ilongos,
All of them are proud and true
Region IX our Eden Land

Here the Badjaos roam the seas
Here the Samals live in peace
Here the Tausogs thrive so free
With the Yakans in unity

Hardworking people Abound,
Every valleys and Dale
Zamboangueños, Tagalogs, Bicolanos,

Region IX
Our...
Eden...
Land...

My Final Farewell

Farewell, dear Fatherland, clime of the sun caress'd
Pearl of the Orient seas, our Eden lost!
Gladly now I go to give thee this faded life's best,
And were it brighter, fresher, or more blest
Still would I give it thee, nor count the cost.

On the field of battle, 'mid the frenzy of fight,
Others have given their lives, without doubt or heed;
The place matters not-cypress or laurel or lily white,
Scaffold or open plain, combat or martyrdom's plight,
T is ever the same, to serve our home and country's need.

I die just when I see the dawn break,
Through the gloom of night, to herald the day;
And if color is lacking my blood thou shalt take,
Pour'd out at need for thy dear sake
To dye with its crimson the waking ray.

My dreams, when life first opened to me,
My dreams, when the hopes of youth beat high,
Were to see thy lov'd face, O gem of the Orient sea
From gloom and grief, from care and sorrow free;
No blush on thy brow, no tear in thine eye

Dream of my life, my living and burning desire,
All hail ! cries the soul that is now to take flight,
All hail ! And sweet it is for thee to expire ;
To die for thy sake, that thou mayst aspire,
And sleep in thy bosom eternity's long night

If over my grave some day thou seest grow,
In the grassy sod, a humble flower,
Draw it to thy lips and kiss my soul so,
While I may feel on my brow in the cold tomb below
The touch of thy tenderness, thy breath's warm power.

Let the moon beam over me soft and serene,
Let the dawn shed over me its radiant flashes,
Let the wind with sad lament over me keen ;
And if on my cross a bird should be seen,
Let it trill there its hymn of peace to my ashes.

Let the sun draw the vapors up to the sky,
And heavenward in purity bear my tardy protest
Let some kind soul o'er my untimely fate sigh,
And in the still evening a prayer be lifted on high
From thee, O my country, that in God I may rest.

Pray for all those that hapless have died,
For all who have suffered the unmeasur'd pain;
For our mothers that bitterly their woes have cried,
For widows and orphans, for captives by torture tried
And then for thyself that redemption thou mayst gain

And when the dark night wraps the graveyard around
With only the dead in their vigil to see
Break not my repose or the mystery profound
And perchance thou mayst hear a sad hymn resound
'T is I, O my country, raising a song unto thee.

And even my grave is remembered no more
Unmark'd by never a cross nor a stone
Let the plow sweep through it, the spade turn it o'er
That my ashes may carpet earthly floor,
Before into nothingness at last they are blown.

Then will oblivion bring to me no care
As over thy vales and plains I sweep;
Throbbing and cleansed in thy space and air
With color and light, with song and lament I fare,
Ever repeating the faith that I keep.

My Fatherland ador'd, that sadness to my sorrow lends
Beloved Filipinas, hear now my last good-by!
I give thee all: parents and kindred and friends
For I go where no slave before the oppressor bends,
Where faith can never kill, and God reigns e'er on high!

Farewell to you all, from my soul torn away,
Friends of my childhood in the home dispossessed!
Give thanks that I rest from the wearisome day!
Farewell to thee, too, sweet friend that lightened my way;
Beloved creatures all, farewell! In death there is rest!

I Am a Filipino, by Carlos P. Romulo

I am a Filipino—inheritor of a glorious past, hostage to the uncertain future. As such I must prove equal to a two-fold task—the task of meeting my responsibility to the past, and the task of performing my obligation to the future.

I sprung from a hardy race, child many generations removed of ancient Malayan pioneers. Across the centuries the memory comes rushing back to me: of brown-skinned men putting out to sea in ships that were as frail as their hearts were stout. Over the sea I see them come, borne upon the billowing wave and the whistling wind, carried upon the mighty swell of hope—hope in the free abundance of new land that was to be their home and their children's forever.

I am a Filipino. In my blood runs the immortal seed of heroes—seed that flowered down the centuries in deeds of courage and defiance. In my veins yet pulses the same hot blood that sent Lapulapu to battle against the first invader of this land, that nerved Lakanbula in the combat against the alien foe, that drove Diego Silang and Dagohoy into rebellion against the foreign oppressor.

The seed I bear within me is an immortal seed. It is the mark of my manhood, the symbol of dignity as a human being. Like the seeds that were once buried in the tomb of Tutankhamen many thousand years ago, it shall grow and flower and bear fruit again. It is the insignia of my race, and my generation is but a stage in the unending search of my people for freedom and happiness.

I am a Filipino, child of the marriage of the East and the West. The East, with its languor and mysticism, its passivity and endurance, was my mother, and my sire was the West that came thundering across the seas with the Cross and Sword and the Machine. I am of the East, an eager participant in its spirit, and in its struggles for liberation from the imperialist yoke. But I also know that the East must awake from its centured sleep, shake off the lethargy that has bound his limbs, and start moving where destiny awaits.

I am a Filipino, and this is my inheritance. What pledge shall I give that I may prove worthy of my inheritance? I shall give the pledge that has come ringing down the corridors of the centuries, and it shall be compounded of the joyous cries of my Malayan forebears when first they saw the contours of this land loom before their eyes, of the battle cries that have resounded in every field of combat from Mactan to Tirad Pass, of the voices of my people when they sing:

"I am a Filipino born to freedom, and I shall not rest until freedom shall have been added unto my inheritance—for myself and my children and my children's children—forever."

